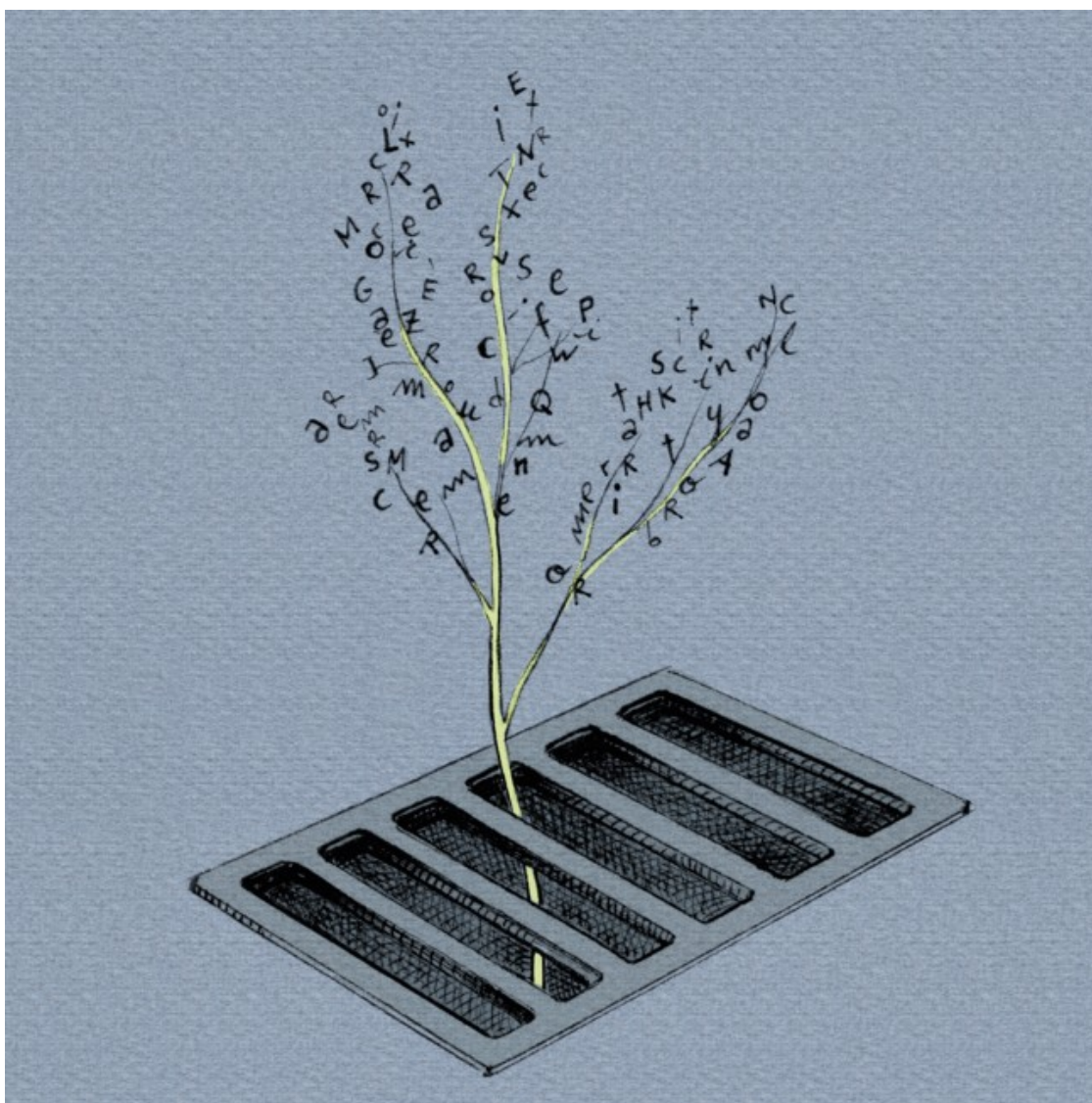

Temps de parlar

Sorgeixen obres que intenten de surar dins una societat de soterrani, bruta, llefiscosa, estèril

Vint-i-cinc anys després de la mort de Montserrat Roig (<http://www.catorze.cat/grans/temes/904/25/anys/sense/montserrat/roig>) , com a homenatge i reivindicació d'una autora necessària, recuperem cada setmana un article de l'escriptora, il·lustrat per Cristina Losantos (<http://www.cristinalosantos.com/>) .

Il·lustració: **Cristina Losantos**

Durant uns anys, semblava que havíem recuperat el temps de parlar. Però el patró continua essent

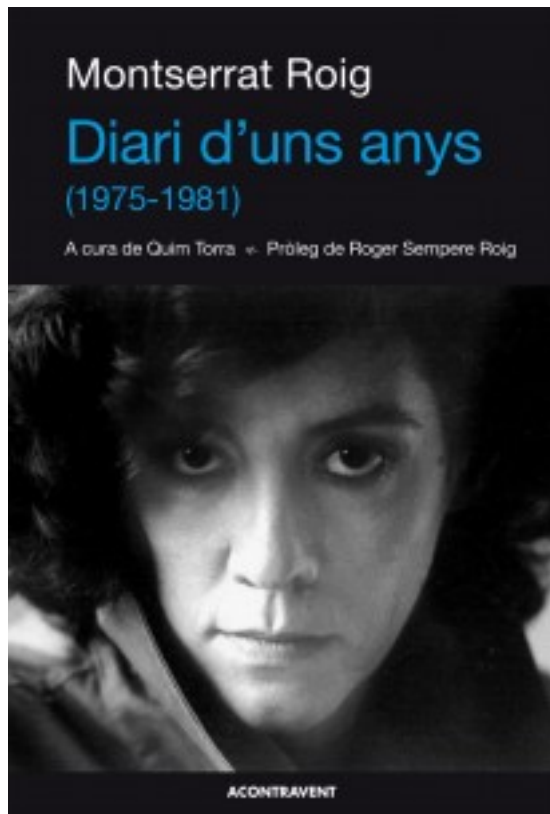
l'amo de les paraules i, quan aflueixen les regnes, deixa lliure el temps de les rates. Temps de rates que fan que avui la nostra realitat sembli una taverna sòrdida. Les polèmiques baixen al grau ínfim de picabaralla, i l'enveja fa que els ressentits malgastin el seu temps, perquè si vols crear no tens temps d'envejar.

Temps difícils, sí, on ens fan creure que gaudim d'un cert poder només perquè la censura s'ha disfressat de dama elegant en una festa atrotinada. Surten reportatges difamatoris, llibres que acusen els antics amics de fets difícilment comprovables, manifestos que menteixen dient petites veritats. Mentrestant, les rates desfermades es llepen els bigotis, potser perquè semblen ignorar que la llibertat només és una utopia que cal guanyar dia a dia.

Però hi ha gent que no té temps d'envejar i treballa com si visquéssim, de manera definitiva, el nostre temps de parlar. Així, sorgeixen obres diverses que intenten de surar dins una societat de soterrani, bruta, llefiscosa, estèril. La gent del Lliure, posem per cas, o els de *La nit de Sant Joan*, o la continuació del vell sainet català ?i no italià, com afirmarien els pedants de torn? que és el magnífic *El vicari d'Olot*. O la gent del Teatre Regina... Diem que la nostra cultura és mediocre. No ho sé, potser sí que n'és. Però tota aquesta gent treballa com si no en fos, de mediocre, i el temps dirà què ens ha quedat, de tot plegat. La cultura es fa cada dia, avança i reula, i cal una generositat per a abocar la frustració en què vivim en temps de paraules, de creació.

Temps difícils, sí. Però quin és el temps que no n'ha estat, sobretot, si s'insinua un canvi que encara no som capaços de definir? És natural que les rates sorgeixin de les clavegueres i utilitzin les seves armes quan no es poden imposar de manera còmoda a través del regne del terror. En un moment encara més difícil, on semblava que anàvem a desaparèixer com a poble, en Salvador Espriu va escriure la *Primera història d'Esther*, i això representà el nostre retorn col·lectiu a la vida. I en temps actuals, per exemple, en Terenci Moix s'ha cremat les pestanyes per a traduir el *Hamlet* de Shakespeare. Potser no li donaran cap premi per aquesta bella traducció a la nostra llengua -entre altres coses, perquè encara no s'ha mort, ni té més de setanta anys-, però el cert és que a mi m'ha servit de molt. M'ha servit per entendre la meva època i per estimar encara més la meva llengua. I fer meves les darreres paraules, quan Horaci reivindica en altres temps difícils la força de la paraula: ?Però ara no hem de continuar ajornant el nostre deure, tot i que encara no s'assereni l'ànima; evitem així que esclatin més dissorts, més intrigues i més aberracions.?

Avui, 14-4-1981

Article inclòs en el llibre

Montserrat Roig

Diari d'uns anys (1975-1981) (<http://www.acontravent.cat/llibre.php?id=41>)

© dels articles: hereus de Montserrat Roig

© foto coberta: Pilar Aymerich

© d'aquesta edició: A Contra Vent Editors, 2008

14 pensaments de Montserrat Roig, aquí

(<http://www.catorze.cat/noticia/2320/montserrat/roig/vida/llibres>) .